

Javnomnenjska raziskava o podobi arheologije v javnosti

12/25/2007

Suzana Štular, Benjamin Štular in Edisa Lozić

Uvod

V sklopu raziskave Pomen komuniciranja z nestrokovnimi javnostmi smo sredi leta 2006 izvedli manjšo raziskavo javnega mnenja. Kot študijski primer odnosa arheologov z nestrokovnimi javnostmi smo uporabili fenomen venetologije. Raziskava je razkrila nekatere napake iz preteklosti in pokazala, da arheologi komuniciramo premalo in slabo. Arheologi moramo torej dnevno aktivno posegati v družbeno-politično sedanost. To lahko storimo le tako, da vsak arheolog nenehoma, pravilno in aktivno komunicira z nestrokovnimi javnostmi. Raziskava je objavljena v obliki znanstvenega članka v reviji *Arheo*¹.

V nadaljevanju so na kratko predstavljeni rezultati ankete, predvsem pa je namen pričujoče objave predstaviti anketo v celoti. Naša raziskava je namreč pokazala, da je bilo v Evropi v zadnjem desetletju narejenih le peščica javnomnenjskih raziskav s takšno tematiko. Zato s to objavo želimo spodbuditi morebitne ostale raziskovalce, da po potrebi v svoje raziskave uvrstijo tudi naše podatke.

¹ ŠTULAR, Suzana in Benjamin ŠTULAR 2007, Venetologija, oh pa ne že spet! Pomen komuniciranja z nestrokovnimi javnostmi. –V: *Arheo* 24, 15-22.

Javnomnenjska raziskava v besedah

Vzorec za raziskavo je bila mreža znancev, ki smo jim po elektronski pošti poslali anketo in jih prosili, da jo posredujejo dalje svojim znancem. Prejeli smo 43 vrnjenih vprašalnikov. Povprečna starost respondentov je 32,6 let, 74% respondentov je ženskega spola in 72% jih ima vsaj visokošolsko izobrazbo. Kar 74% jih je zatrdilo, da so muzej, galerijo ali podobno ustanovo obiskali v zadnjem letu. Da so precej zgodovinsko podkovani nenazadnje potrjuje tudi to, da več kot 70% tistih, ki knjigo ali film Davincijeva šifra poznajo, meni, da ni verodostojna (vsebino pozna skoraj 70% respondentov).

Arheologe respondenti precej dobro poznajo (skoraj polovica ima znanca ali sorodnika arheologa, večina – več kot 80% - delo arheologov pozna iz poljudnoznanstvenih revij, časopisja, tudi muzejev, skoraj 70% pa jih je videlo tudi pri delu). Več kot 95% respondentov je arheologe prepoznalo kot tiste, ki preučujejo preteklost, izkopavajo starine (100%!), 80% jih je prepoznalo, da delajo v muzejih in skoraj enak odstotek jim pripisuje tudi preučevanje starih zapisov. Le dobra polovica se jih strinja, da arheologi skrbijo, da bomo Slovenci ostali kulturni narod, kar kaže na relativno slabo prepoznano povezavo arheologije z aktivnim družbenim angažmajem, četudi v polju kulture. Je presenetljivo, da so čisto vsi respondenti povezali arheologe z izkopovalci starin? Da so bili na tem področju respondenti precej prepričani vase lahko sklepamo tudi iz tega, da je v tem sklopu povprečje neveljavnih odgovorov le 1,5%, pri sklopu o Venetih naraste skoraj na 11, pri sklopu o Slovanih znaša 9%.

Kar 60% veljavnih odgovorov se strinja, da so Veneti ljudstvo iz davnine, po katerem se imenuje severno italijanska dežela Benečija (Venetto), več kot 50% se jih strinja, da gre za naše prednike, več kot 40% se jih strinja, da gre za ljudstvo iz prazgodovine, 21% pa se jih strinja s trditvijo, da smo Slovenci Veneti. Med neveljavnimi odgovori pri tem sklopu največkrat ni bilo odgovora, pogosto pa so dopisali, da trditve niso dokazane.

Pri sklopu o Slovanih je bil najvišji delež neveljavnih odgovorov (brez odgovora, ne vem) pri trditvah, da Slovani izvirajo izza Karpatov, da smo Slovenci potomci Slovanov, ki so prišli v naše kraje pred 1500 leti ter da so Slovani ljudstvo z Vzhoda. 90% veljavnih odgovorov se je strinjalo, da so Slovani množica narodov vzhodne Evrope (Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki,

Slovenci, Srbi, Hrvati, Makedonci, Bolgari, ...). Poznavanje časa prihoda Slovanov je nekoliko slabše, saj se jih je več kot 30% strinjalo, da so Slovani v naše kraje prišli pred 5500 leti. Več kot 55% pa jih je čas prihoda pravilno umestilo v čas pred 1500 leti. Zanimivo je, da je manj kot 50% veljavnih odgovorov prepoznalo Slovane kot ljudstvo z Vzhoda, največ neveljavnih odgovorov v sklopu Slovanov je prav pri tem vprašanju (16%, v primerjavi s sklopom Venetov, kjer je pri trditvi, da smo Slovenci Veneti, 23% neveljavnih odgovorov).

Zavedamo se, da naš vzorec ne predstavlja povprečja populacije. Predstavlja pa povprečje "zainteresiranih" javnosti, ciljne skupine, ki jih lahko imenujemo arheološka nestrokovna javnost. Zanimivo je, da je povprečna starost te, dobrih 30 let, nekaj let nižja, kot na primer v Veliki Britaniji (Gathercole, Stanley, Thomas 156). To lahko delno pripišemo mediju ankete, kljub temu pa je arheološka nestrokovna javnost, kakršna se kaže v naši anketi, prej izjema kot pravilo. Kar je dobro!

Iz ankete lahko potegnemo nekaj zaključkov, ki so za nas zanimivi. Največji vpliv na poznavanje preteklosti ima, kot kaže, pred univerzitetno izobraževanje. Na to kaže dobro poznavanje pojma Slovanov. Povezovanje pojmov Slovani in ljudstvo z vzhoda je med najslabšimi v sklopu Slovani. "Ljudstvo z vzhoda" je namreč naslov in temeljno sporočilo enega boljših slovenskih dokumentarnih filmov, vsekakor najboljšega z arheološko tematiko. Škoda, da avtorjem ni uspelo filma uvrstiti v pred univerzitetni izobraževalni program. Ta primer nas uči, da je dober izdelek brez odličnega trženja le polizdelek.

Odlično poznavanje tematike Slovanov v povezavi s politično geografijo kaže, da gre za ljudi, ki povezujejo podatke iz različnih področij in imajo jasno izoblikovane predstave o svetu okoli sebe.

Kljub temu je prepoznavnost venetske teorije zelo visoka, vendar le petina anketirancev meni, da so Slovenci Veneti.

Javnomnenjska raziskava v številkah

Anketni list:

1. Sklop - o intervjuvancu:

starost, spol, izobrazba

kulturna izobrazba, ozaveščenost (Kdaj ste bili zadnjič v muzeju? Se vam zdi knjiga/film DaVincijeva šifra verodostojna?)

2. Sklop - arheologija in venetologija

S čim se ukvarjajo arheologi

Rišejo načrte hiš	
Preučujejo preteklost	
Preučujejo stare zapise	
Načrtujejo avtoceste	
Delajo v muzejih	
Skrbijo, da bomo Slovenci ostali kulturni narod	
Ljudem pod pretvezo strokovnosti trobijo polresnice in laži vlade	
Izkopavajo starine	

Veneti

Ljudstvo iz davnine po katerem se imenuje Benetke (Venezia) in dežela Venetto (Benečija)	
Šola beneških (Venezia) slikarjev iz 17. stoletja	
Naši davni predniki	
Manj znano italijansko nogometno moštvo	
Tako so popularno imenovali delavce avtomobilske tovarne FIAT v času, ko je bil popularen model vozila Venetto	
Prazgodovinsko ljudstvo	
Strokovnjaki, ki preučujejo fenomen Benetk (Venezia)	
Slovenci smo Veneti	

Slovani

Slovani so množica narodov vzhodne Evrope (Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Slovenci, Srbi, Hrvati,	
--	--

Makedonci, Bolgari, ...)	
Slovani so vsi narodi bivše Jugoslavije južno od Kolpe (Hrvati, Srbi, Bošnjaki, Črnogorci, Albanci, Makedonci)	
Slovani izvirajo izza Karpatov	
Slovenci smo potomci Slovanov, ki so prišli v naše kraje pred 2500 leti	
Slovenci smo potomci Slovanov, ki so prišli v naše kraje pred 1500 leti	
Ljudstvo z Vzhoda	
Tako Slovaki imenujejo sami sebe	

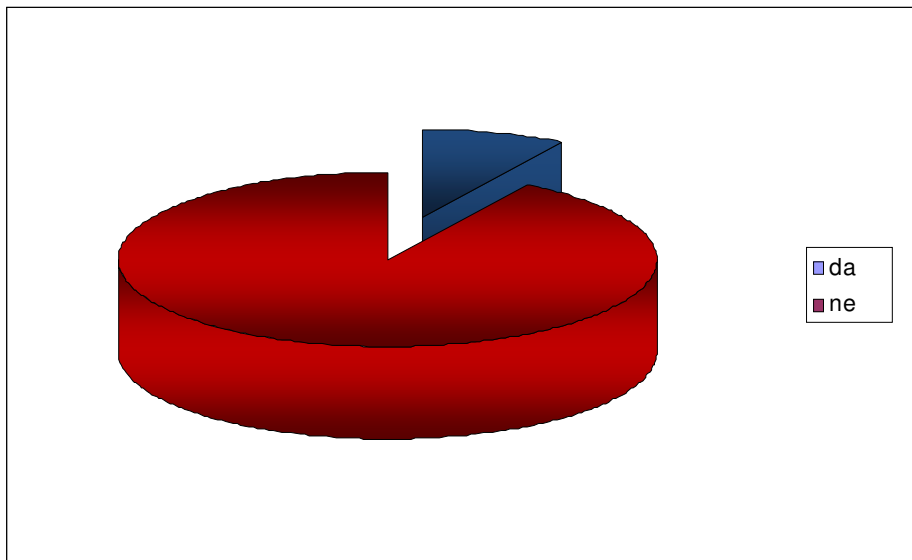
Rezultati

Prvi sklop vprašanj, **kaj delajo arheologi**, je bil preveriti seznanjenost anketiranca z arheologijo. Na podlagi teh rezultatov lahko sklepamo o relevantnosti odgovorov anketiranca na specifična vprašanja in hkrati o prepoznavnosti arheologije kot stroke med nestrokovnimi javnostmi. V zadnjem času se namreč zdi, da prepoznavnost arheologije med nestrokovnimi javnostmi ni takšna, kot je prevladujoče mnenje znotraj arheološke strokovne javnosti.

Na vprašanje **kaj delajo arheologi** so vprašani odgovarjali tako:

a) Prvi ponujen odgovor je bil, da arheologi rišejo hiše. Zaradi istega korena (gr. *arhe*) in podobne besede v slovenščini je pogosto zamenjevanje arheologije z arhitekturo.

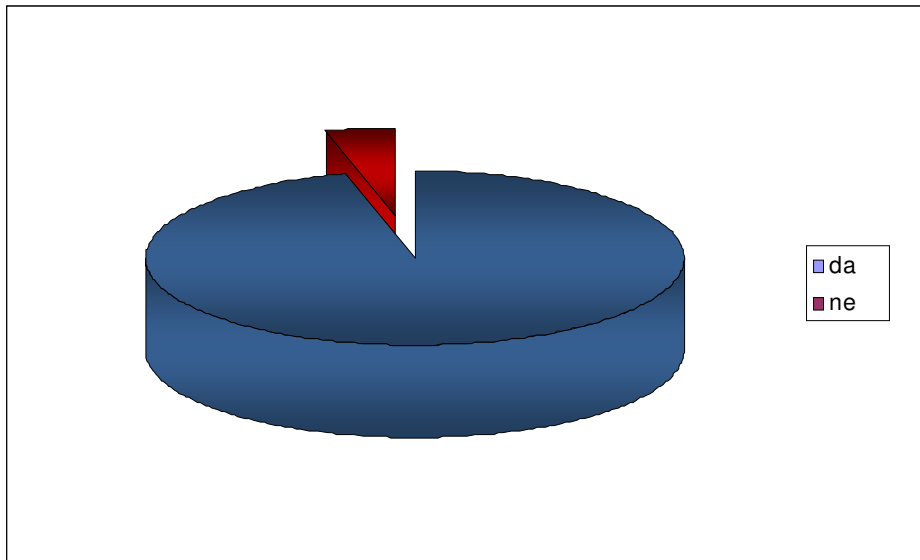
S tem odgovorom se je strinjalo 9% ljudi. Za odgovor ne se je odločilo 91 % vprašanih.

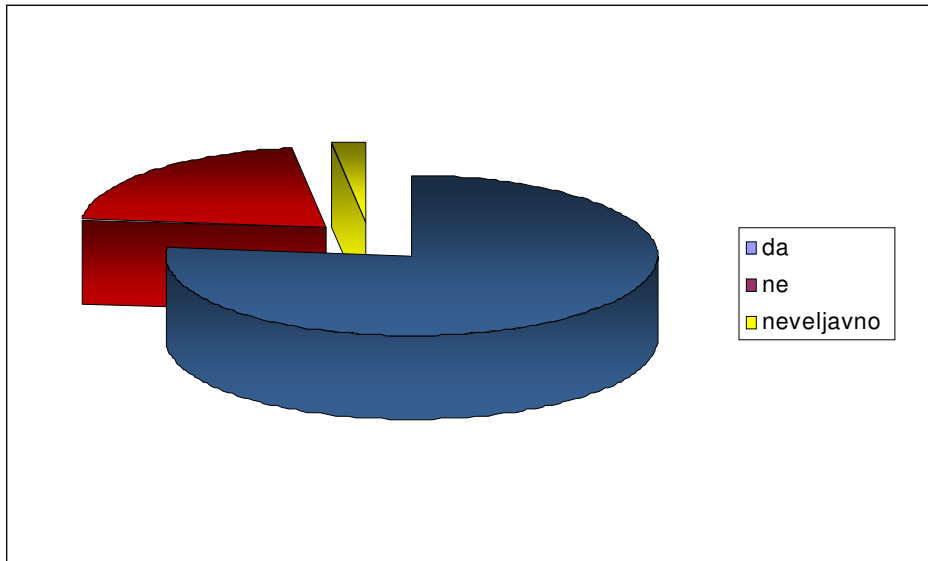
b.) Drugi možen odgovor je bil, da so arheologi ljudje, ki preučujejo preteklost. To je eden izmed odgovorov, ki pravilno opisujejo delo arheologa. Gre za klasično interpretacijo arheologa, ki izvira iz 19. stoletja. Sodobna arheologija seveda še vedno temelji na preučevanju preteklosti, toda obstaja cela vrsta specializacij, ki s tem nimajo opravka. Na primer delo arheologa-kustosa, zaposlenega v muzeju, je postavljanje

muzejske zbirke, pri čemer je poznavanje preteklosti le predpogoj. Podobno je zaposleni na Zavodu za varstvo kulturne dediščine državni uradnik, ki mora poleg preteklosti odlično poznati tudi zakonodajo, način dela gradbenikov i. d. r.

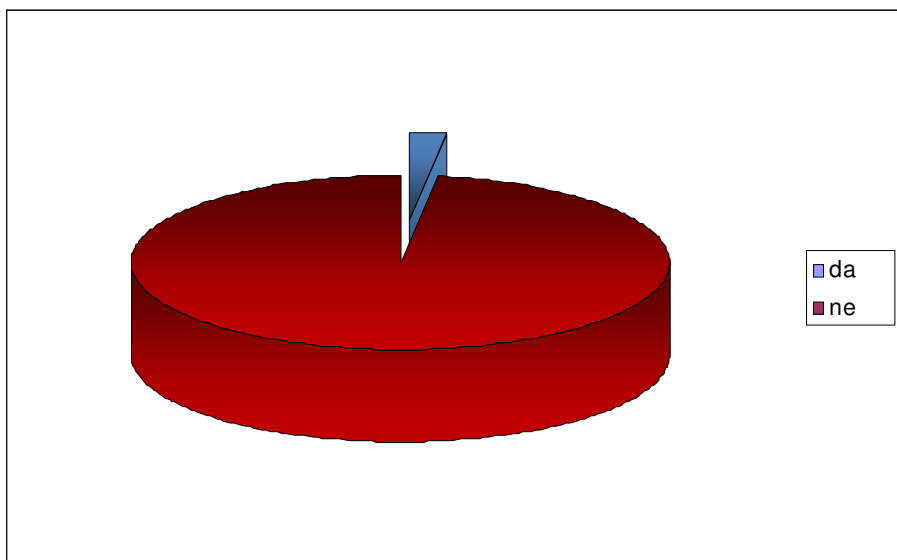
Z da je na to vprašanje odgovoril velik odstotek vprašanih in sicer kar 96 %, in le eden izmed vprašanih (4 %) se je odločil za odgovor ne.

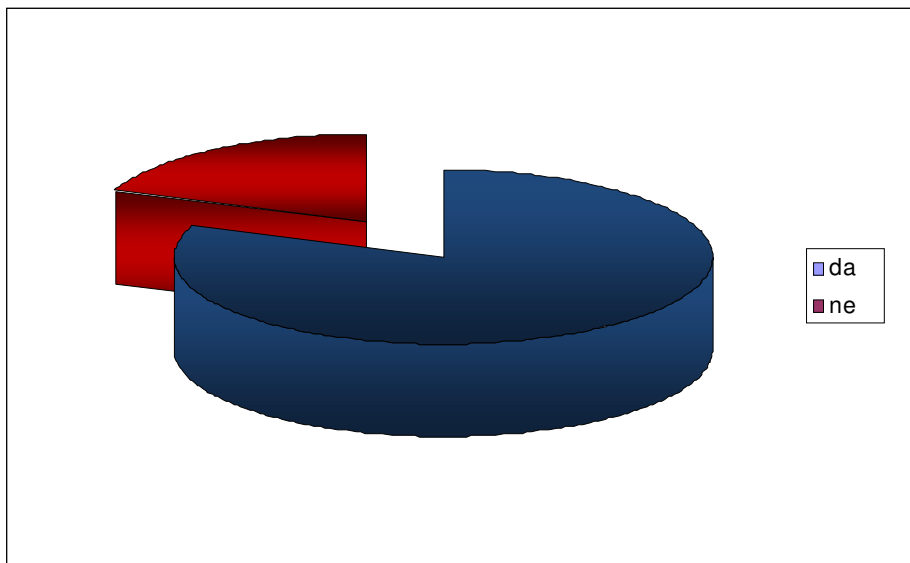
c.) Tretji ponujen odgovor je, da so arheologi ljudje, ki preučujejo stare zapise. Glede na temo, preučevanje preteklosti, se namreč delo arheologov delno prekriva z delom zgodovinarjev. Arheologi preučujemo preteklost na podlagi materialnih ostankov, zgodovinarji pa na podlagi pisnih virov. Vendar celo v stroki razmerja niso povsem jasna. Namen vprašanja je torej med anketiranci ločiti med tistimi, ki poznajo arheologijo in tistimi, ki so odlično seznanjeni z arheologijo. Za odgovor da se je odločilo kar 77 % ljudi. Da pa preučevanje starih zapisov ni delo arheologa se je odločilo 21 % vprašanih. 2 % odgovorov pa je bilo neveljavnih.

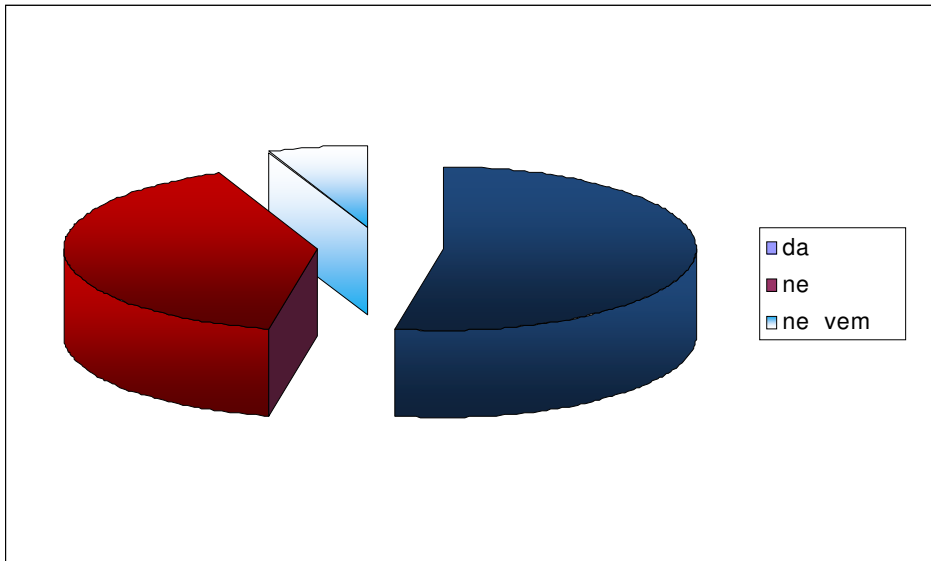
d.) Naslednji ponujen odgovor je da arheologi načrtujejo avtoceste. Arheologi se v zadnjem desetletju in pol v medijih največkrat pojavljajo v zvezi z arheološkimi izkopavanji na avtocestnih gradbiščih. Površen poznavalec razmer, ki je o arheologiji *nekaj slišal*, bi arheologe lahko povezoval z avtocestami. 2 % vprašanih je odgovorilo da je načrtovanje cest tudi ena od nalog človeka, ki je opravlja arheološko službo. S tem pa se kar 98 % preostalih vprašanih ni strinjalo.

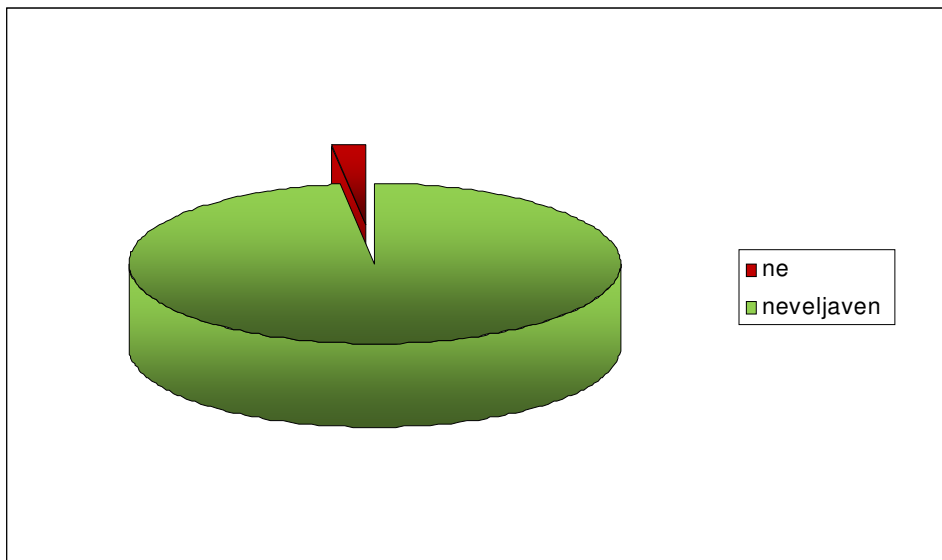
e) Da je delo v muzeju naloga, ki jo opravlja arheolog, je naslednji ponujen odgovor. Delo v muzeju je eno izmed temeljnih delovnih mest arheologa. Ker pa arheolog-kustos navadno ni neposredno v stiku z nestrokovnimi javnostmi - razstave odvarjajo politiki in direktorji, po razstavah pa vodijo turistični vodiči - je njegova vloga manj znana. Pravilen odgovor kaže na odličnega poznavalca arheologije. Takih je bilo 81 % vprašanih. Da pa delo v muzeju ni povezano z arheologijo, je odgovorilo 19% vprašanih.

f.) Naslednji ponujen odgovor je bil, da so arheologi ljudje, ki skrbijo, da bomo Slovenci ostali kulturni narod. To je ena izmed najmanj izpostavljenih nalog arheologije, ki v slovenski arheologiji nikoli ni bila jasno opredeljena. To smer razmišljanja so odprla šele najnovejše teoretične razprave evropske in svetovne arheologije (glej razpravo zgoraj), ko se je pokazalo, da sodobnemu Evropejcu ni več samo po sebi umevno, čemu potrebuje arheologijo - niti arheologom samim. S tem vprašanjem ne preverjamo anketiranevo poznavanje arheologije, temveč že iščemo odgovor na vprašanje, kje lahko arheologija išče možnosti preživetja. 54 % respondentov meni, da je to ena od nalog, ki jo opravlja arheolog, 40 % vprašanih pa meni, da se arheolog s tem ne ukvarja, 6 % jih na to vprašanje odgovorilo z ne vem.

g.) Ljudem pod pretvezo strokovnosti trobijo polresnice in laži vlade pa je bil eden izmed zanimivejših možnih odgovorov, ki so bili ponujeni. To so namreč arheologom očitali venetologi. Za odgovor ne se je odločilo kar 98 % anketiranih. 2 % odgovorov pa je bila ne veljavih.

Kar 100 % anketirancev se je strinjalo z odgovorom , da so arheologi ljudje, ki izkopavajo starine. To je ena najpogostejših formulacij, s katero nestrokovne javnosti opisujejo arheologijo. Arheologi sicer v svojem delu vidimo še marsikaj drugega, vendar si moramo priznati, da definicija ni

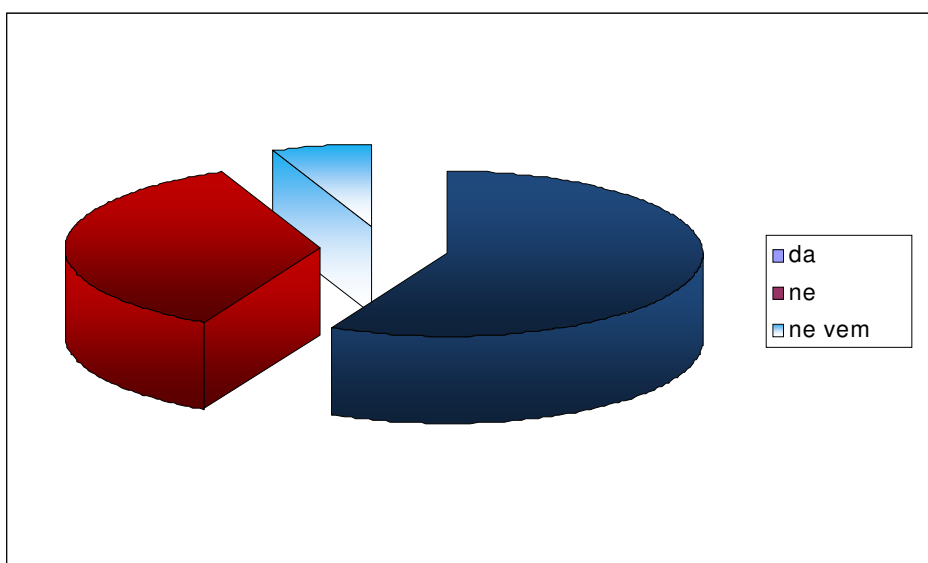
napačna, le nepopolna. Glede na način, na katerega smo zastavili vprašanje, smo pričakovali pritrden odgovor in ne polemike o natančnosti definicije.

Prvi sklop ankete je pokazal, da respondenti dobro poznajo arheologijo. Za približno štiri petine se je celo izkazalo, da arheologijo odlično poznajo. Gre za solidno izobražene in razgledane ljudi. Arheologom bi se moralo zdeti pomenljivo, da več kot polovica respondentov meni, da je ena izmed nalog arheologov, da **skrbijo, da bomo Slovenci ostali kulturni narod**.

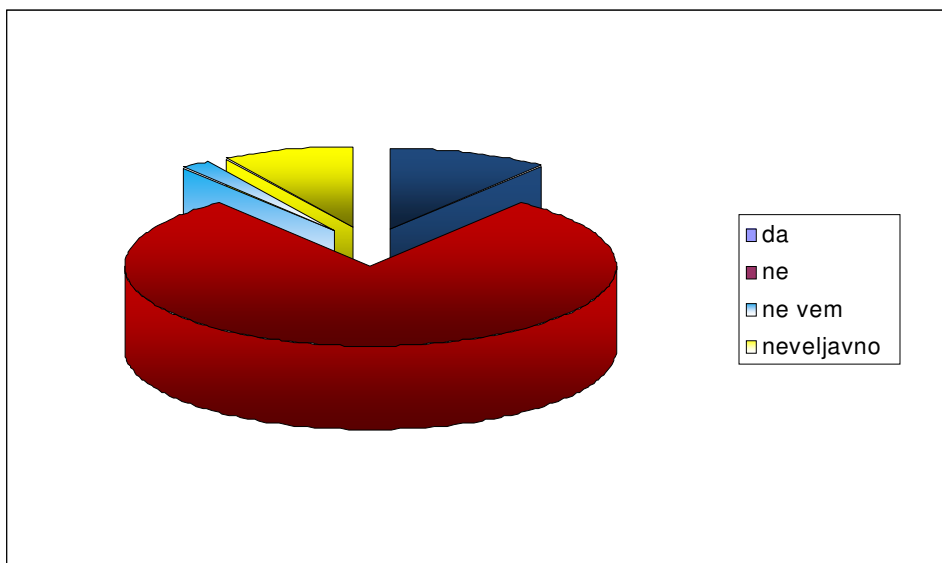
Drugi sklop vprašanj, **kdo so Veneti**, smo zastavili z namenom ugotoviti prepoznavnost venetske teorije. Glede na to, da gre zgolj za eno izmed številnih hipotez o etnogenezi slovenskega naroda, bi morala biti prepoznavnost razmeroma nizka. Toda glede na *fenomen venetologije*, ki smo ga opisali v razpravi, smo pričakovali, da bo prepoznavnost vsaj na nivoju prepoznavnosti arheologije kot vede.

a.) Prvi možen odgovor je bil, da so to ljudstvo iz davnine po katerem se imenuje severno italjanska dežela Benečija (Venetto). Odgovor je pravilen, vendar smo ga zastavili tako, da bi se zanj odločil tudi neopredeljen anketiranec. Pravzaprav tudi odgovor NE kaže, da anketiranec pozna tematiko in ima o njej svoje mnenje.

Da je to pravilen odgovor na vprašanje kdo so Veneti se je odločilo 58 % anketirancev. 36 % pa se s tem odgovorom ni strinjalo. 6 % vprašanih pa se je odločilo za odgovor ne vem.

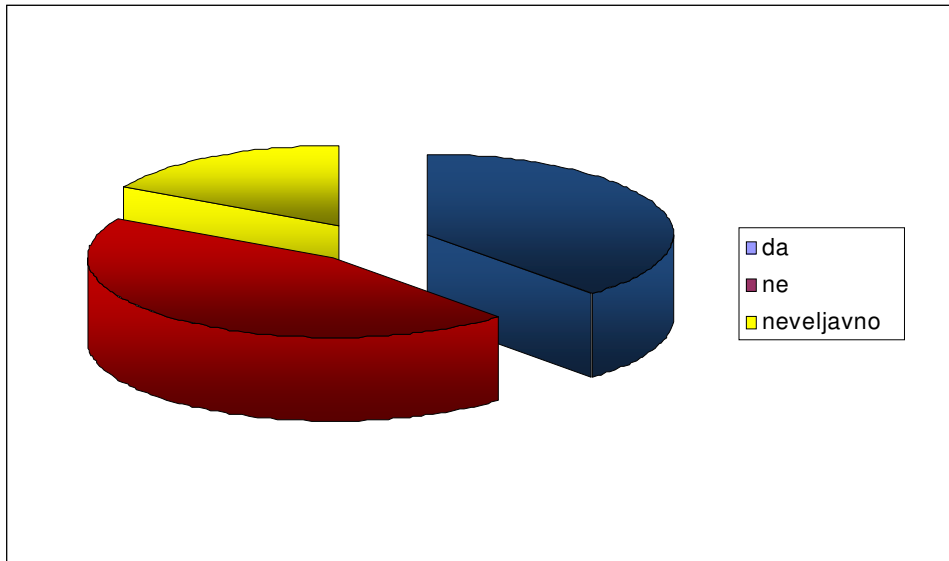

b.) Na drug možen odgovor, ki je bil da so Veneti šola beneških (Venezia) slikarjev iz 17. stoletja pa so odgovori sledeči; za odgovor da se je odločilo 11 % vprašanih, za odgovor ne pa 78 % in 2 % ljudi je izbralo možnost odgovora ne vem. 9 % odgovorov je bilo neveljavnih. To vprašanje je ena izmed "pasti". Na podlagi povezave imena se nepodučeni anketiranec lahko odloči, da ime Veneti poveže z izmišljeno slikarsko šolo. Vendar smo vprašanje formulirali tako, da se pritrilen odgovor zdi verjeten in **ne** kaže na nerazgledanost anketiranca.

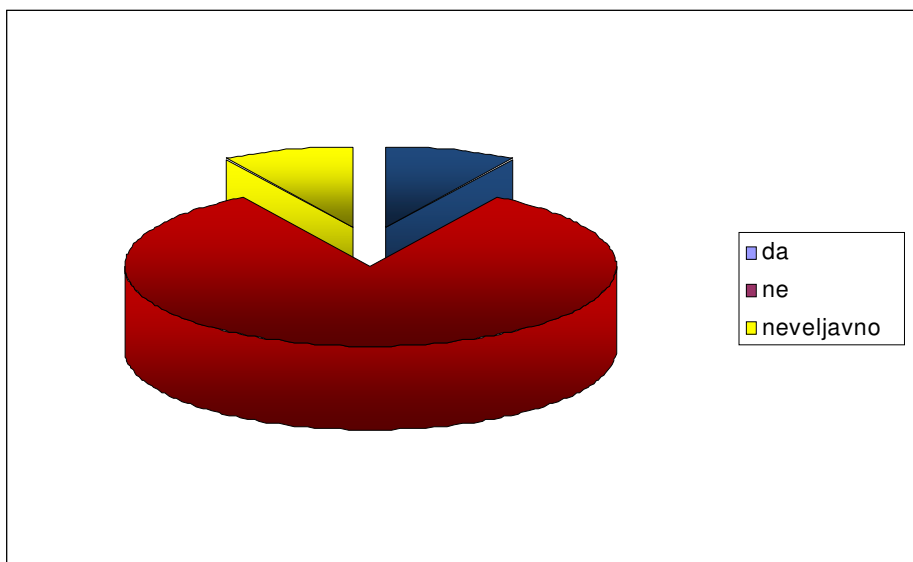

c.) Kot tretji možen odgovor na vprašanje, kdo so Veneti, smo ponudili odgovor, da so to naši davni predniki. To je seveda naslov najbolj prepoznavne venetološke knjige in hkrati moto venetologov. Kdor je vsaj minimalno seznanjen s tematiko, se je lahko opredel. Pendant temu vprašanju je vprašanje (g) v tretjem sklopu.

Neveljavnih odgovorov je bilo 9 %. 49 % anketiranih meni, da Veneti niso naši davni predniki, medtem ko pa jih 42 % meni obratno. Skoraj polovica anketiranih je torej prepoznala moto venetologov in s z njim strinja.

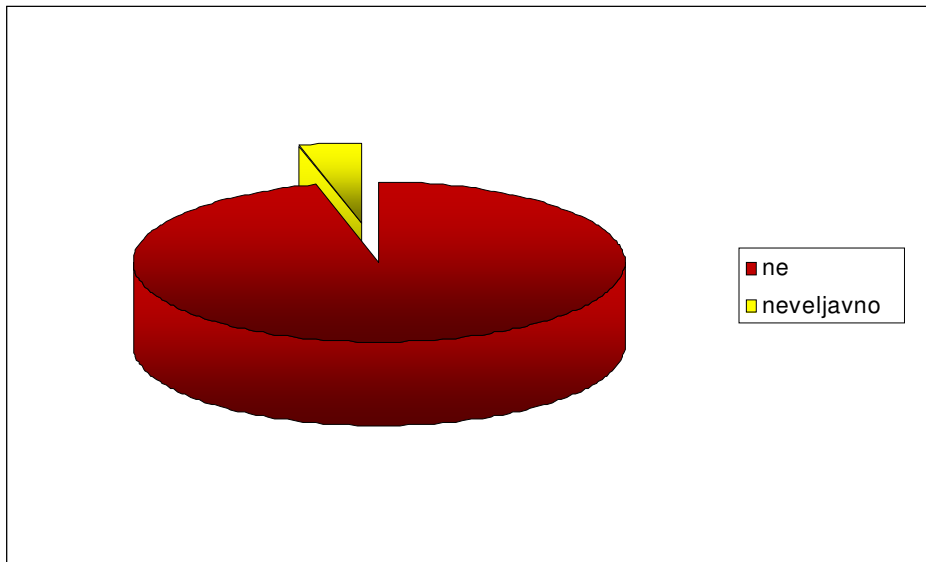

d.) Manj znano italijansko nogometno moštvo je bil četrti ponujeni odgovor. Gre za še eno izmed vprašanj s pastjo. Vendar je vprašanje za nepoznavalce športa dvoumno, saj je nepoznavalec pri iskanju pravilnega odgovora razorožen. 9 % vprašanih meni, da je to res, 82 % pa ni tega mnenja in so se odločili za odgovor ne. Pri tem vprašanju je bilo tudi nekaj neveljavnih odgovorov in sicer kar 9 %.

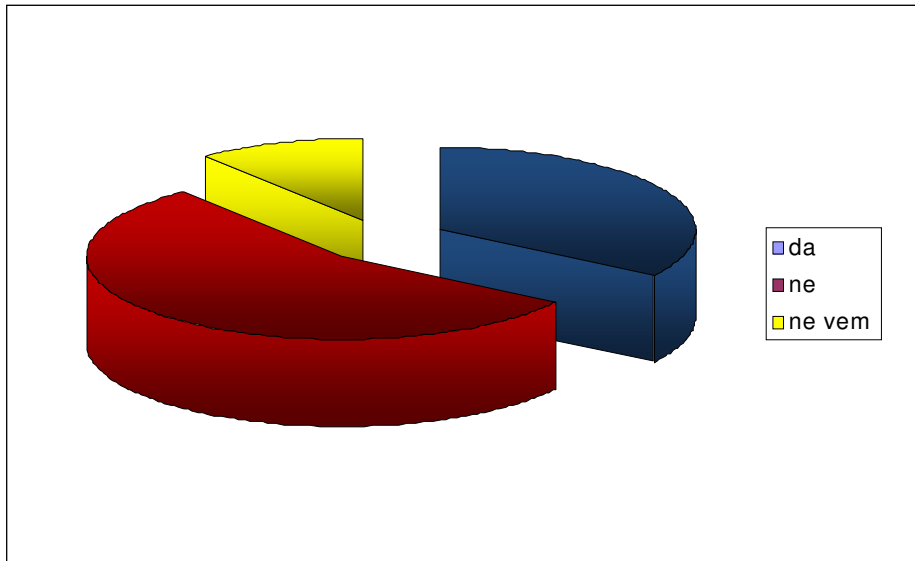

e.) Pri tem možnem odgovoru, da so tako so popularno imenovali delavce avtomobilske tovarne FIAT v času, ko je bil popularen model vozila

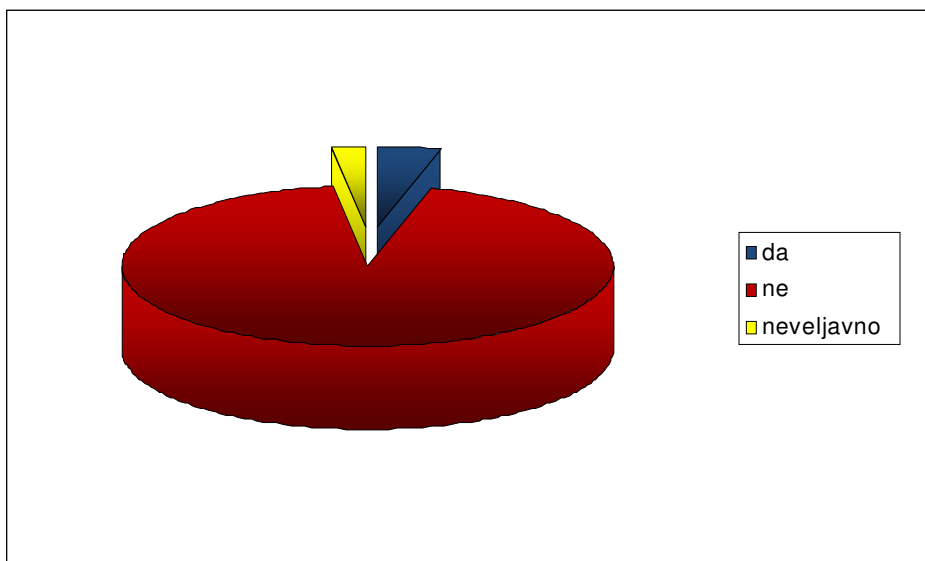
Venetto. Vprašanje je še ena izmed "pasti", ki pa je zastavljena tako, da jo osredotočen anketiranec zlahka prepozna. Nobeden izmed anketirancev se ni odločil za odgovor da. 96 % vprašanih se je odločilo za odgovor ne, ostalih 4 % odgovorov pa je bilo neveljavnih.

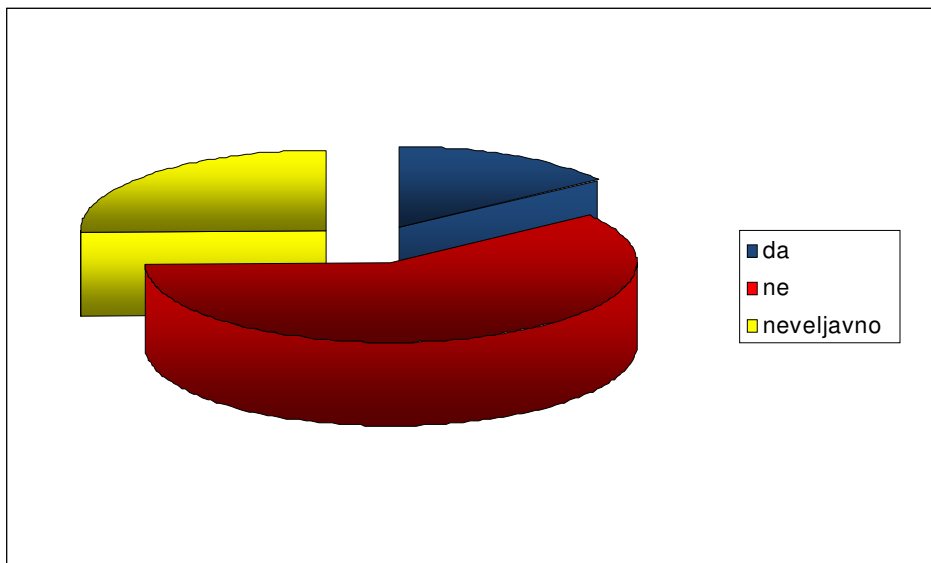
f.) Šesti ponujeni odgovor je bil, da so Veneti prazgodovinsko ljudstvo. Odgovor je pravilen. Vendar pa je eden izmed stranskih učinkov venetologije, ki s svojo interpretacijo zanika vse obstoječe interpretacije, ta, da se je mnenje nestrokovnih javnosti polariziralo. Venete kot prazgodovinsko ljudstvo venetska teorija zanika, saj so po njihovem to naši neposredni predniki. 55 % anketiranih meni, da ne gre za prazgodovinsko ljudstvo. 34 % se je odločilo za odgovor da, 11 % vprašanih pa za odgovor ne vem. Očitno so odgovor ne izbrali tako anketiranci, ki jih je venetska teorija prepričala, kot oni, ki jih ni. Slednji so torej mnenja, da je tudi v pisnih virih izpričano prazgodovinsko ljudstvo le plod venetološke teorije.

g.) Strokovnjaki, ki preučujejo fenomen Benetk (Venezia) je bil eden izmed možnih ponujenih odgovorov s katerim se je strinjal le majhen delež vprašanih in sicer 4 %. S tem možnim odgovorom se ni strinjalo 94 % anketiranih, 2 % odgovorov je bilo neveljavnih. Zopet je šlo za vprašanje - "past", ki je skušalo anketiranca zavesti na podlagi podobnosti imena z zopet izmišljenimi, a verjetnimi, strokovnjaki, ki preučujejo fenomen Benetk.

h.) Slovenci smo Veneti je bila zadnja trditev pri vprašanju kdo so Veneti. S to trditvijo se je strinjalo 15 % vprašanih, za odgovor ne pa se je odločilo 59 %. Neveljavnih odgovorov je bilo 26 %. To je trditev, ki jo zagovarja venetska teorija. Kot kaže, je osnovna trditev, jabolko spora, precej slabše prepoznavna kot moto arheologov. Zanimivo je, da motu, da so Veneti (kot eno izmed številnih ljudstev, ki so s svojo kulturno dediščino sooblikovali slovenski narod) naši predniki le redko kdo oporeka.

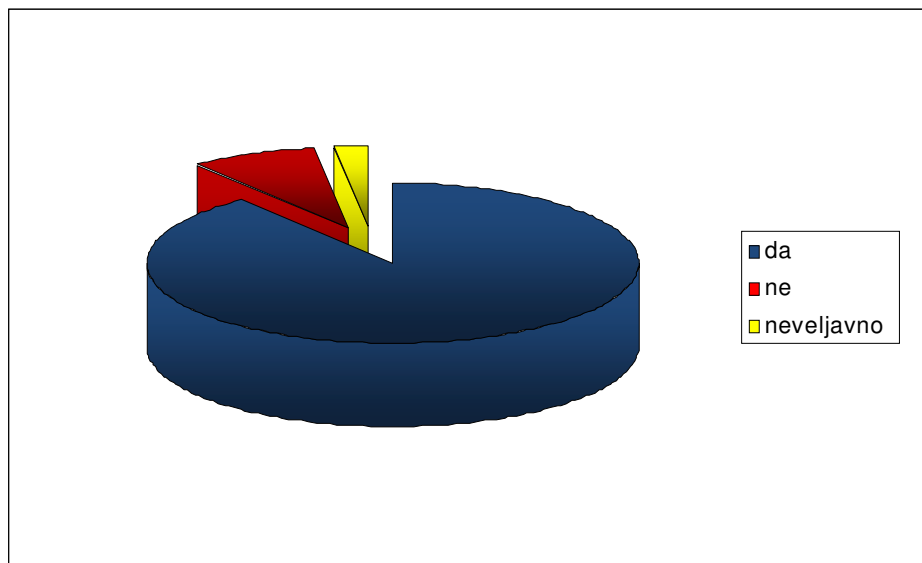

Drugi sklop vprašanj je pokazal, da so respondenti odlično seznanjeni s pojmom Veneti. Nekoliko izstopa le odgovor na vprašanje, da so Veneti prazgodovinsko ljudstvo. Kljub temu, da bi tako venetološka teorija kot arheološka strokovna javnost odgovorili pritrdilno, tega ni storila skoraj polovica respondentov. Očitno so respondenti, ki jih venetološka teorija ni prepričala mnenja, da je tudi v pisnih virih izpričano prazgodovinsko ljudstvo le plod venetološke teorije. Z motom venetološke teorije, da so Veneti naši davni predniki, se strinja 42 odstotkov respondentov. Zato je presenetljivo, da se le 15 % respondentov strinja s trditvijo, da smo Slovenci Veneti. To je namreč trditev, ki jo postavlja venetska teorija in je jabolko spora. Zanimivo je, da motu, da so Veneti (kot eno izmed številnih ljudstev, ki so s svojo kulturno dediščino sooblikovali slovenski narod) naši predniki arheološka strokovna javnost načeloma ne oporeka.

Zadnji sklop vprašanj predstavljajo vprašanja, ki naj razkrijejo prepoznavnost arheološke teorije o zgodnjesrednjeveških prednikih modernega naroda Slovencev.

Na vprašanje **kdo so Slovani** je bilo ponujenih sedem različnih odgovorov.

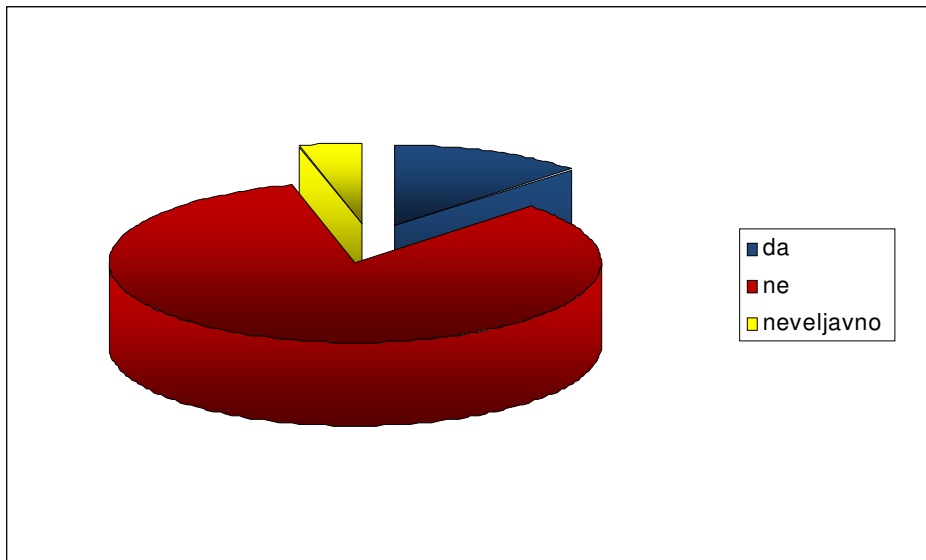
a.) Prva trditev s katero so se anketirani strinjali ali pa ne je bila: Slovani so množica narodov vzhodne Evrope (Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Slovenci, Srbi, Hrvati, Makedonci, Bolgari, ...). Odgovor je pravilen, vendar skuša zмести anketiranca, ker ni povezan s preteklostjo. Pokaže torej na eni strani osredotočenost anketiranca in na drugi strani splošno razgledanost in zmožnost umestiti temo v širši kontekst. 89 % se je s to trditvijo strinjalo, 9 % pa meni da je ta trditev nepravilna. 2 % odgovorov je bilo neveljavnih.

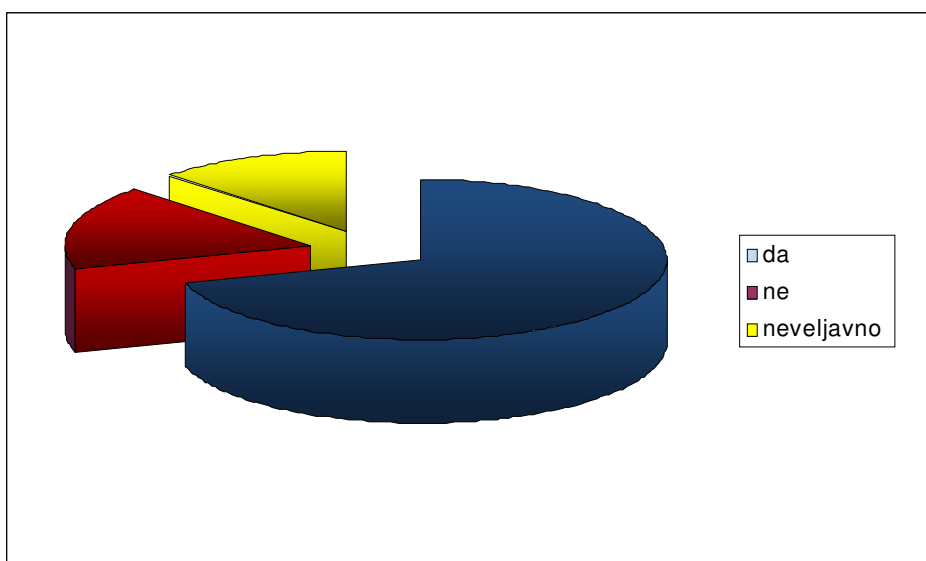
b.) Druga trditev je bila naslednja; Slovani so vsi narodi bivše Jugoslavije južno od Kolpe (Hrvati, Srbi, Bošnjaki, Črnogorci, Albanci, Makedonci). Vprašanje je podobno kot zgornje, vendar s političnim podtonom. Albanci namreč niso slovanski narod, so pa bili ena izmed bolj prepoznavnih etničnih skupin SFR Jugoslavije.

13 % anketiranih se je odločilo obkrožiti odgovor da, velika večina kar 83 % pa se je odločilo za odgovor ne. Tudi tu je bil manjši odstotek odgovorov neveljavnih in sicer 4 %. Odgovori na zadnji dve vprašanji

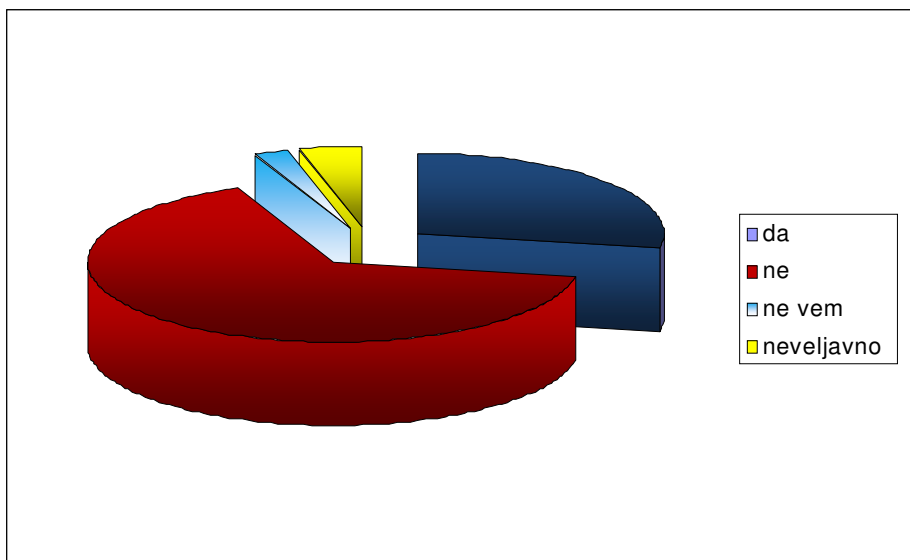
kažejo, da so naši anketiranci v veliki večini s časovne razdalje sposobni ločevanja med dnevno-političnimi dogodki in teorijami o preteklosti.

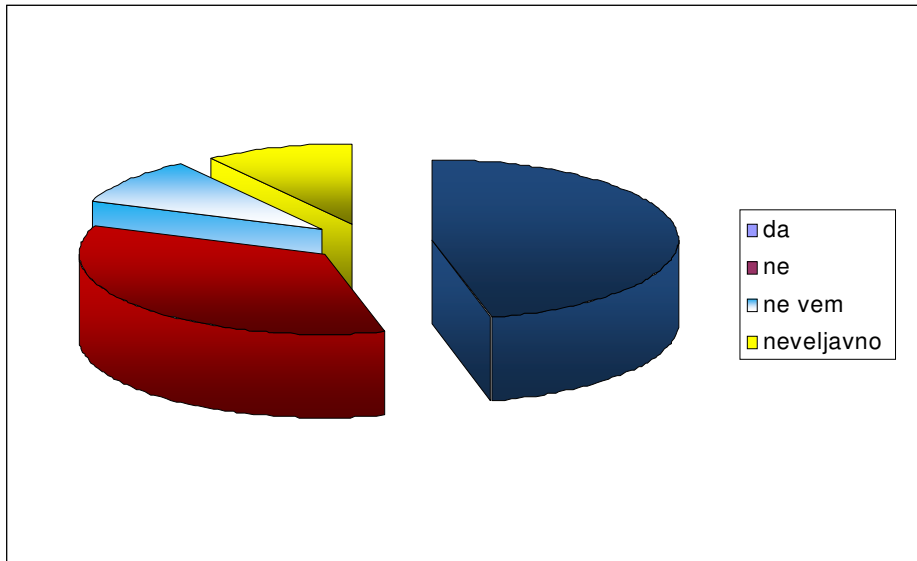
c.) Tretja trditev s katero so se morali spopasti anketirani je, da Slovani izvirajo izza Karpatov. Gre za moto, ki ga sporoča tako osnovnošolska zgodovina kot tudi popularna kultura. Moto ni v nasprotju z najnovejšimi dognanji arheologije. Kar 70 % vprašanih se je s trditvijo strinjalo in je označilo odgovor da, odgovor ne je označilo 17 % vprašanih. Neveljavnih odgovorov je bilo 13 %.

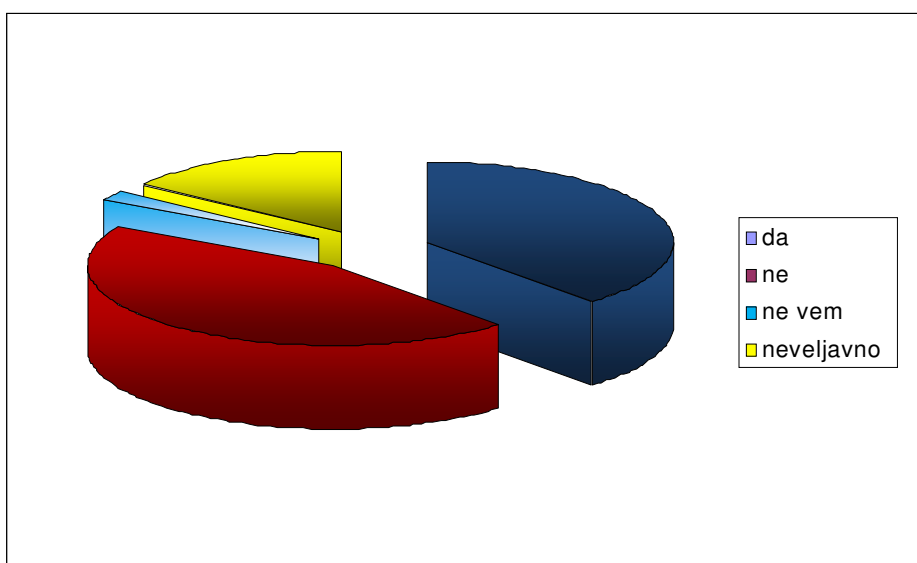
d.) Slovenci smo potomci Slovanov, ki so prišli v naše kraje pred 5500 leti je četrta trditev na katero so odgovarjali anketiranci. Prvi del trditve je pravilen, drugi pa ne. Prihod Slovanov prestavi kar za 4000 let v času nazaj. Vendar je za ljudi - in mimogrede za ljudsko izročilo -, ki se dnevno ne ukvarjajo s preteklostjo značilno, da se preteklost skrči na obvladljivo preteklost nekaj generacij (moj ded, za časa Marije Terezije...) in ostalo preteklost. Pri tem morda ni odveč omeniti, da je obsedenost s časom ena izmed značilnosti naše civilizacije. Da je to res se je odločilo 28 % vprašanih, odgovor ne je obkrožilo 66 %. 2 % je odgovorilo ne vem, 4 % odgovorov je bilo neveljavnih.

e.) Pri naslednji trditvi: Slovenci smo potomci Slovanov, ki so prišli v naše kraje pred 1500 leti so je 45 % anketiranih odločilo za odgovor da , 35 % se je odločilo da ta trditev ne drži, 10 % pa je obkrožilo odgovor ne vem. 10 % je bilo neveljavnih odgovorov. Gre za trditev, ki je formulirana v skladu z osnovnošolskimi učbeniki.

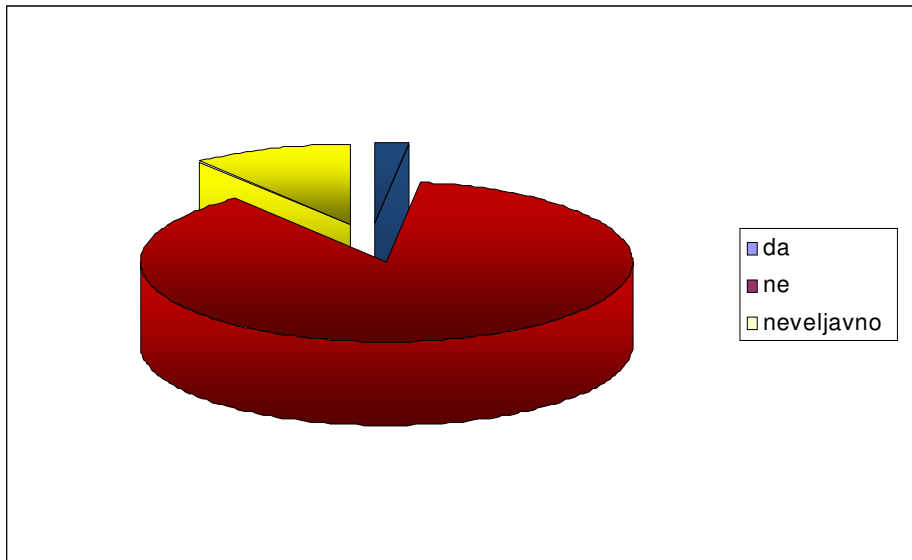

g.) Predzadnja trditev, ki se nanaša na vprašanje kdo so Slovani je bila, da je to ljudstvo z Vzhoda. To je bil namreč naslov enega najboljših slovenskih dokumentarnih filmov, vsekakor najboljšega na temo arheologije. A ker film ni bil izdelan v produkciji RTV Slovenija, ni bil nikoli deležen večje pozornosti nestrokovnih javnosti. Škoda! Z da na vprašanje odgovorja tudi osnovnošolski učbenik. 38 % anketiranih meni, da je ta trditev pravilna in označila odgovor da. 45 % vprašanih pa je na isto vprašanje odgovorilo z odgovorom ne, z ne vem pa je odgovorilo 2 % ljudi. 15 % odgovorov je bilo neveljavnih.

h.) Zadnja trditev na katero so morali odgovarjati anketiranci je bila; tako Slovaki imenujejo sami sebe. Ker je med Slovenci znano zamenjevanje s Slovaki, je to vprašanje ena izmed "pasti".

87 % ne meni, da Slovaki tako imenujejo sami sebe in le 2 % vprašanih se s ponujenim odgovorom strinja. Neveljavnih odgovorov je bilo 11 %.

Tudi v zadnjem sklopu so respondenti pokazali, da poznajo tematiko in so dobro orientirani v prostoru in času. Slaba polovica se jih strinja s tem, da so se Slovani na ozemlje današnje Slovenije priselili v preteklosti.

Pendant slabi polovici, ki meni, da so naši predniki Veneti.